



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕๘/๒๕๕๘

วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนไทย เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘ แต่เนื่องจากเป็นวันหยุดราชการจึงครบกำหนดในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘

เมื่อวันที่ ๒๗ และวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ พรรคประชาชนไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคประชาชนไทย จำนวน ๖ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่จังหวัดตราด สาขาลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่จังหวัดขอนแก่น สาขาลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่จังหวัดสระบุรี สาขาลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่จังหวัดนครราชสีมา สาขาลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่จังหวัดกำแพงเพชร และสาขาลำดับที่ ๖ ตั้งอยู่จังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบเอกสารการจัดตั้งสาขาพรรคประชาชนไทย ทั้ง ๖ สาขา ปรากฏผลดังนี้ สาขาลำดับที่ ๑ ลำดับที่ ๒ และลำดับที่ ๓ เอกสารครบถ้วนถูกต้อง สาขาลำดับที่ ๔ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรคมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ขอจัดตั้งสาขาพรรค จำนวน ๖ คน สาขาลำดับที่ ๕ นางสาวหรรษธร แซ่ตั้ง ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตจังหวัดกำแพงเพชรซึ่งเป็นที่ตั้งสาขาพรรค โดยมีภูมิลำเนาตามลำเนาทะเบียนบ้าน

อยู่ที่จังหวัดนครสวรรค์ สาขาลำดับที่ ๖ นายสิทธิชัย พรหมวงศ์ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค มีอายุไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่มีการประชุมจัดตั้งสาขาพรรค สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคประชาชนไทย ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีการประชุมจัดตั้งสาขาพรรคจริง แต่สาขาพรรคลำดับที่ ๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชรรายงานว่า ได้สอบปากคำนายบุญหลาย บุญบุตร ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรค ซึ่งให้ถ้อยคำว่าจะไม่ขอรับตำแหน่งประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ส่วนสาขา ลำดับที่ ๑ ลำดับที่ ๒ และลำดับที่ ๓ การจัดตั้งสาขาถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด นายทะเบียน พรรคการเมืองจึงรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ ต่อมานายทะเบียน พรรคการเมืองใช้อำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้พรรคประชาชนไทยชี้แจงกรณีการจัดตั้งสาขาพรรคประชาชนไทย พรรคประชาชนไทย ได้มีหนังสือแจ้งว่าพรรคประชาชนไทยถือเอาสมาชิกสามัญในเขตเลือกตั้งเป็นผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดตั้ง สาขาพรรคดังกล่าว และแจ้งยืนยันการรับตำแหน่งประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ของนายบุญหลาย บุญบุตร แต่ไม่มีเอกสารลงลายมือชื่อของนายบุญหลาย บุญบุตร ประกอบหนังสือแจ้งยืนยันการรับ ตำแหน่งดังกล่าว

ที่ประชุมคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ พิจารณาแล้ว เห็นว่า การจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย แม้ว่าผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้ง สาขาพรรคและผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรคมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเลือกตั้ง แต่หัวหน้า พรรคประชาชนไทยชี้แจงว่า ถือเอาสมาชิกในเขตเลือกตั้งเป็นผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรค และ ข้อบังคับพรรคประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๕๕ กำหนดให้การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองพิจารณา อนุมัติตามความประสงค์ของสมาชิกสามัญ ซึ่งมีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่ในท้องที่หรือ ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ กรณีนี้จึงถือได้ว่า ไม่ขัดกับข้อบังคับพรรคดังกล่าว เห็นควรเสนอนายทะเบียน พรรคการเมืองรับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้ง สาขาพรรค ลำดับที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

การจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏว่า นายบุญหลาย บุญบุตร ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ให้ถ้อยคำว่าจะไม่ขอรับตำแหน่งประธานสาขาพรรค และนางสาวหรรษธร แซ่ตั้ง ผู้ได้รับ เลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตจังหวัดกำแพงเพชรซึ่งเป็นที่ตั้งสาขาพรรค

โดยมีภูมิลำเนาตามตำแหน่งทะเบียนบ้านอยู่ที่จังหวัดนครสวรรค์ จึงทำให้การจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ มีตำแหน่งคณะกรรมการสาขาพรรคไม่เป็นไปตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นควรเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

การจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ เห็นว่า นายสิทธิชัย พรหมวงศ์ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค จะมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคตามนัยมาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น คณะกรรมการสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ จึงมีตำแหน่งไม่เป็นไปตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นควรเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ พรรคประชาชนไทยมีสาขาเพียง ๓ ภาค คือ ภาคกลาง ๒ สาขา ภาคใต้ ๑ สาขา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ สาขา ซึ่งไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ ที่กำหนดให้มีสาขาพรรคการเมืองภาคละหนึ่งสาขา จึงถือได้ว่าพรรคประชาชนไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ เห็นควรเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคประชาชนไทย ส่วนกรณีการรับสมัครพรรคหากตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่ามีจำนวนไม่ครบ ๕,๐๐๐ คน จะได้จัดทำคำร้องเพิ่มเติมส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาต่อไป

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามมาตรา ๒๕ พรรคประชาชนไทยมีสาขาพรรคการเมืองเพียง ๓ ภาค คือ ภาคกลาง ๒ สาขา ภาคใต้ ๑ สาขา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ สาขา เมื่อพรรคประชาชนไทยไม่ดำเนินการ

ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคประชาชนไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมทั้งมีคำสั่งให้แจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง ในฐานะผู้ร้องทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชนไทยในฐานะผู้ถูกร้องทราบ เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันรับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘ สรุปได้ว่า

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสมาชิกพรรคประชาชนไทยแล้วปรากฏว่า พรรคประชาชนไทยได้มีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค จำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๘๙ คน และจัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคประชาชนไทย (แบบ ท.พ. ๔) พร้อมแผ่นดิสต์เก็ท แต่จากการตรวจสอบข้อมูลพบสมาชิกพรรคประชาชนไทยมีจำนวน ๕,๑๕๑ คน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ขอความอนุเคราะห์สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตรวจสอบข้อมูลบุคคลของสมาชิกพรรคประชาชนไทยจำนวน ๕,๑๕๑ คน ว่ามีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ และสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๘ แจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลบุคคลของสมาชิกพรรคประชาชนไทย ความว่า สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ได้ตรวจสอบข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองในฐานะข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้วปรากฏผลดังนี้ จำนวนข้อมูลทั้งหมด ๕,๑๕๑ รายการ ค้นหาโดยเลขประจำตัวประชาชนไม่พบ ๕๓๔ รายการ และค้นหาโดยเลขประจำตัวประชาชนพบ ๔,๖๑๗ รายการ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงใช้อำนาจตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้พรรคประชาชนไทย ดำเนินการจัดส่งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของสมาชิกที่ตรวจสอบไม่พบ เลขประจำตัวประชาชนจำนวน ๕๓๔ คน เพื่อยืนยันว่า มีตัวตนอยู่จริง โดยกำหนดส่งภายใน ๑๕ วัน

นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ปรากฏว่า เมื่อถึงกำหนดเวลาพรรคประชาชนไทย มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงพิจารณาจำนวนสมาชิกพรรคประชาชนไทย เท่าที่ตรวจสอบพบเพียง ๔,๕๓๗ คน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมือง ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด ข้อเท็จจริงเมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามมาตรา ๒๕ พรรคประชาชนไทยมีสมาชิกพรรคการเมืองเพียง ๔,๕๓๗ คน เมื่อพรรคประชาชนไทย ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคประชาชนไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายโทกร พลสุวรรณ (หัวหน้าพรรคประชาชนไทย) ได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ สรุปได้ว่า

ตามข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมือง พรรคประชาชนไทยขอชี้แจงว่า พรรคประชาชนไทย ได้จัดให้มีการดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละ ๑ สาขา เป็นที่เรียบร้อยแล้วครบจำนวน ตามที่กฎหมายกำหนดขั้นต่ำแล้ว ด้วยเหตุผลต่อไปนี้

กรณีการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ พรรคประชาชนไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๗ และวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ว่า สาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่จังหวัดกำแพงเพชร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๓ คน ซึ่งตามข้อบังคับพรรคประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๕๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการสาขาพรรคจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ซึ่งคณะกรรมการสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ มีจำนวนมากกว่าขั้นต่ำของข้อบังคับพรรคถึง ๘ คน ดังนั้น ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมือง อ้างว่า นายบุญหลาย บุญบุตร ไม่รับตำแหน่งประธานสาขาพรรค และนางสาวหรรษธร แซ่ตั้ง ผู้ได้รับการเลือกตั้ง เป็นเลขานุการสาขาพรรค มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตจังหวัดกำแพงเพชร ก็ยังคงทำให้มีจำนวนคณะกรรมการ สาขาพรรค ลำดับที่ ๕ จำนวน ๑๑ คน ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมาย และมีจำนวนมากกว่า จำนวนขั้นต่ำของข้อบังคับพรรคว่าด้วยคณะกรรมการสาขาพรรค

กรณีนายบุญหลาย บุญบุตร ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ให้ถ้อยคำว่าจะไม่ขอรับตำแหน่งประธานสาขาพรรค และนายทะเบียนพรรคการเมืองใช้เป็นข้ออ้างในการขอยุบพรรคประชาชนไทย นั้น เห็นว่า เป็นการให้เหตุผลโดยมิชอบ เพราะหากนายบุญหลาย บุญบุตร ไม่ขอรับตำแหน่งประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ จริง นายบุญหลาย บุญบุตร ต้องแจ้งการลาออกจากตำแหน่งประธานสาขาพรรคต่อพรรคประชาชนไทย จึงจะถือว่าลาออกจากการเป็นประธานสาขาพรรคโดยสมบูรณ์ มิใช่ไปกล่าวอ้างบันทึกถ้อยคำกับบุคคลอื่น เพราะบันทึกถ้อยคำการตรวจสอบสาขาพรรคการเมืองไม่สามารถใช้แทนหนังสือลาออกจากการเป็นประธานสาขาพรรคได้ ถือได้ว่า นายบุญหลาย บุญบุตร ยังคงเป็นประธานสาขาพรรคอยู่จนกว่าจะลาออกต่อพรรคประชาชนไทยอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ พรรคประชาชนไทยได้มีหนังสือยืนยันการรับตำแหน่งประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ ลงนามโดยหัวหน้าพรรคฯ ได้รับการยืนยันจากนายบุญหลาย บุญบุตร ในการรับตำแหน่งประธานสาขาพรรคตามเอกสารที่นำส่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทุกประการ โดยเกิดขึ้นหลังจากการบันทึกถ้อยคำ และมีการลงลายมือชื่อของหัวหน้าพรรคประชาชนไทยเป็นลายลักษณ์อักษร การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองให้เหตุผลว่า พรรคประชาชนไทยไม่มีสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ เป็นเหตุให้ยุบพรรคประชาชนไทยนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ นายทะเบียนพรรคการเมืองอ้างว่า นายสิทธิชัย พรหมวงศ์ มีอายุไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ จะครบเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคตามมาตรา ๑๒ เห็นว่า คำร้องขอยุบพรรคของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งในขณะที่ยื่นคำร้องนั้น คุณสมบัติของนายสิทธิชัยฯ ครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว ข้ออ้างของนายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่น่ารับฟัง อนึ่ง คณะกรรมการสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ มีอยู่ถึง ๑๓ คน หากขาดคุณสมบัติไปเพียง ๑ คน ก็ย่อมไม่ทำให้การเป็นสาขาพรรคการเมืองเสียไป เพราะข้อบังคับพรรคประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๕๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการสาขาพรรคจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน และมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับเฉพาะคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเท่านั้น หาได้บังคับถึงคณะกรรมการสาขาพรรคไม่ สาขาพรรคการเมือง ลำดับที่ ๖ จึงเป็นสาขาพรรคการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย

เมื่อพรรคประชาชนไทยได้ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ ๕,๐๐๐ คน ขึ้นไป และมีสาขาพรรคภาคละ ๑ สาขา จำนวน ๖ สาขา ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่เป็นเหตุให้ยุบพรรคประชาชนไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ สรุปได้ว่า กรณีนายบุญหลาย บุญบุตร ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ไม่ขอรับตำแหน่งดังกล่าว เห็นว่า เมื่อพรรคการเมืองแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง นายทะเบียนพรรคการเมืองจะสั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองว่า ดำเนินการถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคการเมืองหรือไม่ และสุ่มสอบถามความสมัครใจของผู้จะเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคการเมือง เพื่อป้องกันการแอบอ้างการใช้ชื่อบุคคลอื่น โดยบุคคลนั้นมีได้ยินยอม หรือหลอกลวงให้เป็นกรรมการสาขาพรรคการเมืองโดยปิดบังมิได้แจ้งให้ทราบถึงหน้าที่และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย เช่น การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้น ซึ่งหากกรรมการสาขาพรรคการเมืองไม่ทราบถึงหน้าที่ดังกล่าว อาจทำให้กรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้นต้องรับผิดชอบทางอาญาโดยมิโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกวันละห้าร้อยบาท ซึ่งเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทั้งนี้ นายทะเบียนพรรคการเมืองคำนึงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่เกิดจากความสมัครใจของบุคคลที่จะเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เมื่อนายบุญหลาย บุญบุตร ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรคการเมืองได้ให้ถ้อยคำแก่พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับมอบหมายให้ไปสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ตนไม่ประสงค์จะดำเนินกิจการของสาขาพรรคการเมืองต่อไป นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองให้บุคคลดังกล่าวเป็นประธานสาขาพรรคการเมืองนั้น แม้ว่าพรรคประชาชนไทยจะชี้แจงภายหลังการสอบสวนข้อเท็จจริงว่า นายบุญหลาย บุญบุตร ยืนยันจะเป็นประธานสาขาพรรคประชาชนไทยต่อไป แต่พรรคประชาชนไทยมิได้จัดส่งหนังสือยืนยันจากนายบุญหลาย บุญบุตร มาเพื่อประกอบการพิจารณา จึงยังไม่อาจเชื่อถือคำชี้แจงดังกล่าวได้

กรณีนางสาวหรรษธร แซ่ตั้ง ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ มีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งอยู่นอกเขตจังหวัดกำแพงเพชรที่ขอจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว เห็นว่า ข้อบังคับพรรคประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๕๕ กำหนดให้การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองพิจารณาอนุมัติตามความประสงค์ของสมาชิกสามัญซึ่งมีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่ในท้องที่หรือเขตเลือกตั้งนั้น ๆ และข้อ ๕๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการสาขาพรรคคณะหนึ่ง ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญในสาขาพรรคนั้น ดังนั้น กรณีนางสาวหรรษธร แซ่ตั้ง ซึ่งมีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่นอกเขตจังหวัดที่ขอจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ จึงขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคประชาชนไทยตามข้อบังคับพรรคดังกล่าว

กรณีนายบุญหลาย บุญบุตร ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ไม่ขอรับตำแหน่งดังกล่าว และนางสาวหรรษธร แซ่ตั้ง ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคประชาชนไทย ก็ยังมีกรรมการสาขาพรรคเกินกว่าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคประชาชนไทยนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๑ กำหนดว่าคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ประกอบด้วยประธานสาขาพรรคการเมือง รองประธานสาขาพรรคการเมือง เลขานุการสาขาพรรคการเมือง รองเลขานุการสาขาพรรคการเมือง เภรัญญิกสาขาพรรคการเมือง โฆษกสาขาพรรคการเมือง และกรรมการอื่นของสาขาพรรคการเมือง และข้อ ๕๕ ของข้อบังคับพรรคประชาชนไทย กำหนดว่า ให้มีคณะกรรมการสาขาพรรคคณะหนึ่ง ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญในสาขาพรรคนั้นจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน โดยที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย ประธานสาขาพรรค รองประธานสาขาพรรค เลขานุการสาขาพรรค รองเลขานุการสาขาพรรค เภรัญญิกสาขาพรรค โฆษกสาขาพรรค และกรรมการอื่น ๆ แต่ข้อเท็จจริงผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ไม่ขอรับตำแหน่งดังกล่าว และผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคประชาชนไทย ทำให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ลำดับที่ ๕ ไม่ครบองค์ประกอบของคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคดังกล่าวข้างต้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองดังกล่าว

กรณีนายสิทธิชัย พรมงศ์ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ อายุไม่ครบ ยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มิได้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองไว้ การพิจารณาจึงต้องอาศัยมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดว่า เมื่อไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับคดีได้ ให้วินิจฉัยคดีนั้นตามจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น ถ้าไม่มีจารีตประเพณีเช่นว่านั้น ให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง และถ้าบทกฎหมายเช่นนั้นก็ไม่มีด้วย ให้วินิจฉัยตามหลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งกรณีนี้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง คือ มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ดังนั้น กรรมการสาขาพรรคการเมืองจึงต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ด้วยเช่นกัน ประกอบกับการเข้ามาเป็นกรรมการสาขาพรรคการเมืองจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย ผู้เป็นกรรมการสาขาพรรคการเมืองจำต้องบรรลุนิติภาวะเสียก่อนเพื่อให้มีความรับผิดชอบเพียงพอที่จะผูกนิติสัมพันธ์ต่าง ๆ และสามารถทำนิติกรรมได้ตามกฎหมาย ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำประเด็นนี้เข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๘ เพื่อให้เกิดความรอบคอบแล้ว ซึ่งคณะกรรมการ ฯ ได้มีความเห็นว่า การจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ นายสิทธิชัย พรมงศ์ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรคตามเอกสารที่พรรคประชาชนไทยจัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองจะมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คณะกรรมการสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ จึงมีตำแหน่งไม่เป็นไปตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงเห็นควรเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ จากข้อเท็จจริงพรรคประชาชนไทยได้ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ขณะนั้นนายสิทธิชัย พรมงศ์ ยังมีอายุไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ โดยจะครบในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ดังนั้น นายสิทธิชัย พรมงศ์ จึงยังไม่มีคุณสมบัติเป็นกรรมการสาขาพรรคประชาชนไทยทำให้คณะกรรมการสาขาพรรคประชาชนไทยดังกล่าวมีองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ แม้ว่าภายหลังบุคคลดังกล่าวจะมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์แล้วก็ไม่อาจทำให้การกระทำที่ไม่ถูกต้องกลับเป็นถูกต้องได้ สำหรับกรณีที่ว่านายสิทธิชัย พรหมวงศ์ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคประชาชนไทย ก็ยังมีกรรมการสาขาพรรคเกินกว่าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคประชาชนไทยนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองขอชี้แจงโดยใช้เหตุผลเดียวกันกับเหตุผลข้างต้น

พรรคประชาชนไทยได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ สรุปได้ว่า พรรคประชาชนไทยไม่ขอส่งเอกสารหรือชี้แจงเพิ่มเติม ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีไปตามกระบวนการยุติธรรม

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง และเอกสารประกอบคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานมีเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณา วินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะตั้งยุบพรรคประชาชนไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิจารณาแล้วเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนไทย ตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏว่า พรรคประชาชนไทยได้มีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรคจำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๘๕ คน และจัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคประชาชนไทย (แบบ ท.พ. ๔) พร้อมแผ่นดิสต์เก็ท แต่จากการตรวจสอบข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า สมาชิกพรรคประชาชนไทยมีจำนวน ๕,๑๕๑ คน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ขอให้สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตรวจสอบข้อมูลของสมาชิกพรรคประชาชนไทยจำนวน ๕,๑๕๑ คน ว่า มีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๘ แจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลบุคคลของสมาชิกพรรคประชาชนไทยความว่า สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ได้ตรวจสอบข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองในฐานะข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้ว ปรากฏผลดังนี้ จำนวนข้อมูลทั้งหมด ๕,๑๕๑ รายการ ค้นหาโดยเลขประจำตัวประชาชนไม่พบ ๕๓๔ รายการ และค้นหาโดยเลขประจำตัวประชาชนพบ ๔,๖๑๗ รายการ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้พรรคประชาชนไทยดำเนินการจัดส่งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของสมาชิกที่ตรวจสอบไม่พบเลขประจำตัวประชาชนจำนวน ๕๓๔ คน เพื่อยืนยันว่า มีตัวตนอยู่จริง

โดยกำหนดส่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ปรากฏว่าเมื่อถึงกำหนดเวลาพรรคประชาชนไทยมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงพิจารณาจำนวนสมาชิกพรรคประชาชนไทยเท่าที่ตรวจสอบพบเพียง ๔,๕๓๗ คน ประกอบกับเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองกรณีพรรคประชาชนไทยมีจำนวนสมาชิกไม่ครบ ๕,๐๐๐ คน ให้พรรคประชาชนไทยเพื่อให้อื่นคำชี้แจง ปรากฏว่าพรรคประชาชนไทยได้อื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พรรคประชาชนไทยไม่ขอส่งเอกสารหรือชี้แจงเพิ่มเติม ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีไปตามกระบวนการยุติธรรม ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนไทย พรรคประชาชนไทยมีสมาชิกไม่ครบจำนวน ๕,๐๐๐ คน ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๘ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาชนไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ส่วนกรณีที่ว่าพรรคประชาชนไทยได้ดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ครบทั้งสี่ภาค หรือไม่ นั้น ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคประชาชนไทย

นายพัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่

ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายนพดล เสงเจริญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ